

SID

سرویس های ویژه

سرویس ترجمه تخصصی

کارگاه های آموزشی

بلاگ مرکز اطلاعات علمی

عضویت در خبرنامه

فیلم های آموزشی

کارگاه های آموزشی مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی

مباحث پیشرفته یادگیری عمیق؛ شبکه های توجه گرافی (GAN)

مباحث پیشرفته یادگیری عمیق؛
شبکه های توجه گرافی
(Graph Attention Networks)

آموزش استفاده از وب آو ساینس

کارگاه آنلاین آموزش استفاده از
وب آو ساینس

کارگاه آنلاین مقاله روزمره انگلیسی

بررسی نگرش دانشجویان علوم تربیتی دانشگاه تبریز نسبت به رشته ی مدیریت و برنامه ریزی آموزشی و تاثیر امور دانشگاه بر آن "

عادل حدادان

دانشجوی معلم دانشگاه فرهنگیان تبریز

چکیده:

جامعه ی امروزی به این حقیقت دست یافته است که تنها راه پیشرفت و تعالی خود را می تواند، با سرمایه گذاری در زمینه های تربیتی و تحولات نو بنیاد در رشد و پرورش نیروی انسانی خود به دست آورد. کشورهایی چون آمریکا، ژاپن، آلمان، انگلستان و فرانسه که از اقتصاد های برتر دنیا به حساب می آیند تنها از طریق تحول نظام آموزشی خود توانستند اند به جایگاه مطلوب خود دست پیدا نمایند

این مقاله نمونه خوب و کاملی از نوع تحقیقات دانشجویی می باشد که شامل بخش های مقدماتی، اهداف تحقیق، تبیین و توضیح مسئله، روش نمونه گیری و.. می باشد و در انتها به نتیجه گیری و ارائه پیشنهاد پرداخته است.

کلید واژه: مدیریت، برنامه ریزی ، دانشجویان ،علوم تربیتی

مقدمه

جامعه ی امروزی به این حقیقت دست یافته است که تنها راه پیشرفت و تعالی خود را می تواند، با سرمایه گذاری در زمینه های تربیتی و تحولات نو بنیاد در رشد و پرورش نیروی انسانی خود به دست آورد. کشورهایی چو آمریکا، ژاپن، آلمان، انگلستان و فرانسه که از اقتصاد های برتر دنیا به حساب می آیند تنها از طریق تحول نظام آموزشی خود توانستند اند به جایگاه مطلوب خود دست پیدا نمایند. امروزه ما شاهد آن هستیم که، دولت هایی که در این زمینه سرمایه گذاری و برنامه ریزی مناسبی ندارند همچنان نمی توانند جایگاه خود را در عرصه های مختلف بهبود بخشند. تحقیقات انجام شده در این زمینه می تواند کمک بزرگی جهت برنامه ریزی ها ی آتی در این مورد باشد. تحقیق صورت گرفته با آنکه در محدوده ی کوچکی از یک جامعه ی آماری صورت گرفته است اما می تواند به نوبه ی خود در برنامه های جامع یک دانشگاه موثر واقع شود. باید دقت داشت رشد و تعالی یک کشور در گرو انجام چنین تحقیقات به ظاهر خرد اما سازنده است.

امید داریم با ارائه ی این تحقیق در این وب بتوانیم چشم انداز و افق روشن تری را در دیدگان دانشجویان این رشته تبیین کنیم و آغاز گر راه بی پایانی باشیم که توسط این علم آموزان در نور دیده خواهد شد. و این باور را در خود داشته باشیم که ما عالمان تربیتی ای خواهیم شد که جهانیان می توانند افکار ما را سر لوحه ی امور خود قرار دهند.

موضوع تحقیق

بررسی نگرش دانشجویان علوم تربیتی دانشگاه تبریز نسبت به رشته ی مدیریت و برنامه ریزی آموزشی و تاثیر امور دانشگاه بر آن.

بیان مسئله

تفاوت میان وضع موجود و وضعیت مطلوب در سطح علمی دانشجویان رشته ی مدیریت و برنامه ریزی آموزشی، مهمترین مسئله در طرح این تحقیق به حساب می آید، از جمله دلایلی که می توان در این زمینه به آن اشاره کرد: بی میلی و بی رقبتی دانشجویان نسبت به حضور فعال در کلاس ها، عدم انجام هیچ گونه تحقیق موثر در طول نیم سال های تحصیلی، کمی ساعات مطالعه، عدم فعالیت انجمن علمی و... می باشد.

اهمیت و ضرورت تحقیق

ما هر روزه شاهد کسایش و افتتاح دانشگاه های متعددی در سطح کشور می باشیم که هر یک به نوبه ی خود سعی در تولید علم و ترقی کشور، و توسعه ی جهان امروز دارند، اما متأسفانه کثرت این دانشگاه ها نتوانسته است خلا موجود در وضعیت علمی کشور اسلامی عزیزمان را پر کند. بررسی چنین معضل بزرگی ضرورت و اهمیت تحقیقات انجام شده در این زمینه را می رساند، مطالعه و اهمیت دادن به هر یک از این تحقیقات می تواند گام موثری در اصلاح این مهم به حساب آید.

اهمیت و ضرورت این تحقیق از آنجا ناشی می شود که هیچ یک از فعالیت های دانشجویان این رشته در جهت ارتقای سطح علمی (با توجه به اهداف تعریف شده برای این رشته تحصیلی) نمی باشد و این بی توجهی و کاستی ها که چه بسا در سایر رشته های

تحصیلی این دانشگاه به وضوح دیده می شود، دانشگاه تبریز را به یکی از مراکز آموزش عالی سطح پایین در تمامی زمینه ها تبدیل ساخته است. عدم مشاهده ی اهداف رفتاری در بین دانشجویان می تواند یکی دیگر از ضرورت های تحقیق در این زمینه باشد.

پیشینه ی تحقیق

گذشته، حال و آینده ی علو تربیتی

در فرانسه پیش از علوم تربیتی ، تنها چیزی که وجود داشت فلسفه یا اصول آموزش و پرورش (پداگوژی) بود و این دانش با هاله ای از تحقیر همراه بود. در نظر بسیاری از افراد «پداگوگ» بودن به معنی شناختن فنون و شیوه هایی از آموزش و پرورش و به اصطلاح فن و فوتی بود که به مدد آن همیشه معلم آنچه را که خود به طور کامل نمی دانست، به بچه ها یاد می داد، به عبارت دیگر شخص می توانست در عین جهالت تام «پداگوگ» یعنی متخصص تعلیم و تربیت باشد. این عقاید نتیجه و در عین حال علت بعضی از حالات واقعی مراکز تربیت آموزگاران زن و مرد در جمهوری سوم فرانسه بود. همه ی ما این بیان دندان شکن ادوارد هریو را می دانیم که گفته بود: « یکی از مزایای دانش سرای عالی این است که در آن پداگوژی تدریس نمی شود». و نیز می دانیم که در دانش سرهای مقدماتی که در آن نیز شاگردان را برای گواهی نامه های توانائی عالی آماده می کردند، شاگردان حق نداشتند که در امتحانات نهایی آموزش متوسطه شرکت کنند.

در بعضی از این زمینه ها (یعنی مدراس ابتدایی و دروس تکمیلی و مدارس ابتدایی عالی) به وسیله ی کارمندان نظیر آموزگاران که در دانش سرهای مقدماتی تربیت شده بودند اداره و به وسیله ی کسانی که در دانش سرهای عالی مخصوص تربیت آموزگاران پرورش یافته بودند تدریس می شد. به همین علت بود که در ذهن یک شهروند متوسط خوب، این قضاوت تداعی می شد که همه اشخاصی که به پداگوژی می پردازند کسانی هستند که دیپلم کامل متوسطه ندارند و در نتیجه تصویر پداگوژی به آسانی با جهل و فقدان فرهنگ به هم آمیخته می شد.

بعد از جنگ جهانی دوم در نخستین تصمیمات نشست حکومت الجزیره طرح باز سازی نظام آموزشی فرانسه به وجود آمد و به محض آزادی فرانسه از دست نازی ها کمیسیون معروف لانژون - والن تشکیل شد که طرح مشهور آن برای اکثر کشورها به جز خود فرانسه الگو قرار گرفت. در فرانسه پس از متجاوز از بیست و پنج سال، متابعت از راهنمایی های این طرح آغاز شد در حالی که همه ی شرایط تغییر کرده و مسائل تازه ای برای جامعه ی فرانسوی پیش آمده بود. از سال ۱۹۵۲، تحت تاثیر سه تن از مشاوران تربیتی یک نظام جدید تربیت معلم به صورت مراکز تربیتی منطقه ای به وجود آمد. می توان بی درنگ اهمیت خلئی را که در آموزش پداگوژی پدید آمده بود سنجید، در این زمان کسانی که بتوانند اطلاعات اساسی را دبه نحوی نسبتا منسجم و علمی در اختیار بگذارند اندک بودند. اما بذر افشاندن شده بود و با وجود شکست تاسف بار کلاس های جدید (که آن نیز به کم بود افراد تربیت یافته و صلاحیت دار در زمینه ی پداگوژی وابسته بود) درهای آموزش متوسطه به روی پداگوژیک باز شد، و آنچه مخصوصا فکر مربیان را به خود وا می داشت مسائل روانشناسی بود و مسائل روانشناسی نو جوانی در دستور روز قرار گرفت و بر اثر عمل مراکزی مانند مرکز سور که در آن کسانی که در فکر تحول آموزش و پرورش فرانسه بودند کرد هم می آمدند توجه به روش ها و صور علوم تربیتی افزایش یافت.

در این سالها آموزش و پرورش فرانسه به روی بیگانگان باز شد و ایجاد سازمان هایی نظیر یونسکو در این کشور بر تفکر تربیتی تاثیر گذاشت. ورد نخستین کارمندان بین المللی یونسکو و تشکیل کنفرانس های توسط این سازمان که در آن از شخصیت های بین المللی علوم تربیتی استمداد می شد، در زمینه های که جزء علوم تربیتی به شمار می آمد جنب و جوش به وجود آورد. با این همه مبارزه به پیروزی نرسید، زیرا در هیچ جایی آموزش علوم تربیتی به راه نیفتاده بود و گذشته از آزمایشگاه روانشناسی تربیتی دانش سرای عالی سن کلن، در هیچ یک از موسسات آموزش عالی در زمینه ی علوم تربیتی تحقیقی آغاز نشد. در این دوره تقاضای تاسیس یک گواهی نامه ی روانشناسی تربیتی از طرف شورای عالی آموزش فرانسه رد شد در حالی که آموزش فنی که همواره جلو تر بود برای دانش سراهای آموزش خود به تاسیس دوره ی معلمی روانشناسی و آموزش و پرورش و معلمی دروس اختصاصی شامل امتحانات پداگوژیک پرداخت. به همین خاطر تاسیس دوره ی کارشناسی و کارشناسی ارشد علوم تربیتی تا صدور فرمان فوریه ی ۱۹۶۷ به تعویق افتاد.

رشته ی علوم تربیتی که در وهله ی اول در سه دانشگاه پاریس، بردو و کان صورت گرفت برای بسیاری از افراد شگفت انگیز بود و این عده از خود می پرسیدند که آیا برای تامین دوره های کارشناسی و کارشناسی ارشد موارد درسی کافی وجود خواهد داشت یا خیر؟ اما به زودی واقعیت به این پرسش پاسخ داد و مراکز دانشگاهی رشد خود را شروع کردند. علاقه ای که همه ی شرکت کننده گان در حوادث ۱۹۶۸ از خود نشان دادند، سبب شد که بسیاری از مسئولان به اهمیت علوم تربیتی و نقشی که باید در جامعه ی معاصر ایفا کنند توجه پیدا کردند. این رشد بی هیچ گونه قید و بند انجام گرفت و این آزادی نیز تا حدودی ناشی از جهل روسا و مسئولان وزارتی بود که خوشبختانه هیچ گنه راهی نشان نمی دادند و هیچ برنامه ای نداشتند، بنا براین در مراکز مختلف علوم تربیتی توسعه یافت و اوضاع واحوال آن از دیدگاه های متفاوت و گوناگون مورد تجزیه و تحلیل واقع شد.

امروزه پژوهش و آموزش رفته رفته گام های رو به جلو را می پیماید و علو تربیتی در زندگی دانشگاهی سهم بیشتری را به دست می آورد (سهمی که به نظر بعضی از ما هنوز ناکافی است، اما روحیه ها را یک باره و با سحر و جادو نمی توان تغییر داد). گرچه همهی آرزو های ما در این زمینه تحقق نیافته است، اما آینده چندان تاریک نیست و امید داریم که در دهه های آینده ی نزدیک تغییراتی به وقوع بپیوندد و علوم تربیتی مقام مهمتری را در تربیت مربیان مراحل مختلف آموزش به دست آورد.

در مرحله ی تصمیمات سیاسی، در جامعه ی فردا از علو تربیتی خواهند خواست که همواره نقش مهم تری را ایفا کند (نقشی که امروز در جوامع ما نا کافی است). بنای یک سیاست منسجم آموزشی و پرورشی، هم از نظر هدف های کلی و هم از لحاظ اهداف گوناگون تربیتی، بدون اتکا به مجموعه یافته های علوم تربیتی کلان امکان پذیر نیست. به عبارت دیگر در جامعه ای که دائما چهره ی جدید به خود می گیرد، انطباق سیاست با تحول وضعیت از روی حدث امکا پذیر نیست، هر چند به نظر بعضی این حدث و کشف نبوغ آمیز باشد. آزمایشگاه های علوم تربیتی باید به صورت دفاتر مطالعات امور تربیتی در آینده و مراکز انتقاد و اعتراض دایر و دائم باشند، نقش این آزمایشگاه ها این است که به تصمیم گیری ها کمک کنند و خطرات وضعیتی را خاطر نشان سازند که چنانکه باید و شاید مطالعه نمی شود، در حالی که اوضاع احوال چنین اقتضا می کند. وقتی که ما از علوم تربیتی سخن می گوئیم بی اختیار به یاد کلپارد می افتیم. این روانشناس بزرگ سوییسی قانون توجه یا انتباه را به دست داده است. بر طبق این قانون هرچه امری برای ما آشنا تر باشد دیرتر توجه ما بدان جلب می شود. تعلیم و تربیت همیشه وجود داشته و دارد و به صورت های گوناگون همواره جزئی از حیات اجتماعی و آشنا کردن نسل جوان با این زندگی و عبور از یک حالت به حالت دیگر است و شاید همین آشنا بودن از یاد ما برده است که تربیت یک فرایند بسیار مهم و پیچیده است که مطالعه ی علمی آن تا کنون صورت اجبار نداشته است. قرن بیستم شاید قرن بیداری نسبت به ایناهمیت و این پیچیدگی باشد و از این پس ظهور و رشد علوم تربیتی که آخرین علمی هستند که به صف علوم دیگر می پیوندند، از جهت معرفت شناسی حائز اهمیت می شود.

گرایش‌های تحصیلی رشته ی علوم تربیتی

رشته علوم تربیتی در مقطع کارشناسی، دارای گرایش‌های تکنولوژی آموزشی، مدیریت و برنامه‌ریزی آموزشی، آموزش و پرورش پیش‌دبستانی و دبستانی و آموزش و پرورش کودکان استثنایی است.

گرایش تکنولوژی آموزشی:

تکنولوژی آموزشی در لغت از واژه‌های خاص "تکنو" به معنی برخورد سیستماتیک با پدیده‌های علمی، "لوژی" به معنای شناخت، و "آموزش" به معنای فعالیت‌های هدفمندی است که مربیان یا معلمان انجام می‌دهند تا تغییر رفتار یا توانایی تغییر رفتار در فراگیرنده به وجود بیاید. از همین جا مشخص می‌شود که تکنولوژی آموزشی به معنای شناخت پدیده‌ها یا روش‌های دقیق آموزشی برای رسیدن به اهداف آموزشی است. همان‌طور که گفتیم این یک تعریف لغوی است. اما در تعریف مفهومی باید گفت که تکنولوژی آموزشی شامل تئوری‌ها و اجرای اعمال طراحی، رشد، کاربرد، مدیریت و ارزشیابی فرآیندها و منابع یادگیری می‌شود. این فرآیند از یک سو نگاهی خرد و موشکافانه دارد؛ زیرا برای تسهیل فراگیری به تک تک فراگیران به صورت خرد توجه می‌کند و از سوی دیگر کیفیت آموزشی را به صورت کلی در نظر می‌گیرد و در این راستا به طراحی علمی، رشد علمی، کاربرد و مدیریت این فرآیند می‌پردازد. در کل می‌توان گفت که رشته تکنولوژی آموزشی تلاش می‌کند تا با طراحی دقیق و صحیح نظام آموزشی، به معلم‌ها بیاموزد که چگونه معلمی ورزیده، کاردان و ماهر شوند و تدریس خود را بر پایه بهترین شیوه یادگیری، استوار کنند. این دانش همچنین به مسؤولان نظام آموزشی بهترین راه تدوین کتب درسی، مدیریت آموزشی و ارزشیابی آموزشی را نشان می‌دهد.

توانایی‌های لازم :

تکنولوژی آموزشی فرآیند کیفی و خرد است؛ یعنی به یادگیری تک تک انسان‌ها توجه دارد. به همین دلیل دانشجوی این رشته باید نوع دوست، انسان دوست، علاقه‌مند به دانش‌آموزان و در عمل صادق باشد. همچنین لازم است از نظر هوشی، توانایی فوق‌العاده‌ای داشته و دید هنری داشته باشد. در حال حاضر نیز می‌بینیم که دانشجویان توانمند این رشته گاه با وسایل بسیار ابتدایی، وسایل جدید و جالبی خلق می‌کنند. و در نهایت این که دانشجوی تکنولوژی آموزشی اگر هدفش ورود به آموزش و پرورش است، نباید ایده‌آل‌گرا باشد چون هنوز تفکر تکنولوژی آموزشی در آموزش و پرورش جا نیفتاده است و فارغ‌التحصیلان این رشته نباید انتظار داشته باشند که آموخته‌های خود را خیلی راحت و بدون هیچ مقاومتی در محیط آموزشی پیاده کنند.

موقعیت شغلی در ایران

فلسفه اصلی این رشته، استفاده از توانایی فارغ‌التحصیلان آن در آموزش و پرورش و سپس صدا و سیما است. اما در عمل می‌بینیم که به دلیل تفکر غلط حاکم بر محیط‌های فوق، تکنولوژیست‌های آموزشی به سختی جذب این مراکز می‌شوند. البته برخی از فارغ‌التحصیلان این رشته جذب مدارس غیرانتفاعی شده‌اند و با ارائه طرح‌های آموزشی برای دوره‌ها و درس‌های مختلف، کارآیی مدرسه را بسیار ارتقاء داده‌اند. عده‌ای از فارغ‌التحصیلان نیز جذب وزارت ارشاد یا کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

می‌شوند و بالاخره برخی از فارغ‌التحصیلان با توجه به توانایی‌هایی که در طی تحصیل کسب کرده‌اند، جذب بازار کار آزاد می‌شوند و به عکاسی آموزشی یا تولید فیلم‌های آموزشی می‌پردازند.

دروس تخصصی گرایش تکنولوژی آموزشی:

سمینار در برنامه‌ریزی درسی و آموزشی، مبانی ارتباط انسانی، اصول طراحی پیام‌های آموزشی، اصول عکاسی، تولید برنامه‌های تلویزیونی، انتخاب، بهره‌برداری و ارزیابی مواد و وسایل آموزشی، تولید مواد آموزشی.

گرایش مدیریت و برنامه‌ریزی:

گرایش مدیریت و برنامه‌ریزی آموزشی یک رشته میان رشته‌ای است که تلفیقی از رشته‌های روانشناسی، جامعه‌شناسی، فلسفه، مدیریت، آمار، زبان خارجی و مشاوره می‌باشد. هدف این گرایش از یک سو فراهم ساختن فرصت‌های یادگیری هر چه بیشتر برای گروه‌های واجب‌التعلیم و علاقه‌مند به یادگیری و از سوی دیگر تربیت نیروی انسانی ماهر مورد نیاز توسعه اقتصادی کشورها است. در کل مدیریت و برنامه‌ریزی آموزشی، مدیریت بر فعالیت‌های یاددهی و یادگیری به منظور ایجاد تغییرات مطلوب در رفتار یادگیرنده و ارزیابی میزان تحقق این تغییرات است. فارغ‌التحصیل این گرایش به راحتی می‌تواند علاوه بر پیش‌بینی‌های آموزشی یک کشور، مراحل برنامه‌ریزی آموزشی و مدیریت بر اجرای آن را ترسیم کند و با روش‌های بهتر آموزشی، راهنما و مشاور خوبی برای یادگیرندگان باشد.

توانایی‌های لازم :

فلسفه، جامعه‌شناسی، ریاضیات، آمار، اقتصاد و زبان انگلیسی در این رشته کاربرد و اهمیت بسیاری دارد. دانشجوی این رشته باید نسبت به محیط‌های آموزشی جامعه خود، دید عمیقی داشته باشد و روش آموزش کشور خود را بداند تا ظرافت‌های رفتاری دانش‌آموزان را درک کند و در نهایت به تشریح و تشکیل یک برنامه‌ریزی آموزشی صحیح بپردازد.

موقعیت شغلی در ایران :

امروزه آموزش با همه جنبه‌های زندگی ما ارتباط تنگاتنگ دارد و هر اندازه که جامعه ما پیچیده‌تر شود، آموزش و پرورش نقش مهم‌تری در حل مسائل آتی و رشد انسان‌ها پیدا می‌کند. به همین دلیل موقعیت‌های شغلی بسیاری برای فارغ‌التحصیلان این گرایش وجود دارد. تا جایی که بسیاری از کارشناسان مدیریت و برنامه‌ریزی آموزشی آینده شغلی این گرایش را در کشور ما، بسیار امیدبخش و ایده‌آل می‌دانند و معتقدند که فارغ‌التحصیلان مدیریت و برنامه‌ریزی آموزشی باید آینده خود را در فردا ببینند. چون کشور ما، یکی از کشورهای در حال رشد و توسعه است و بدون بهره‌گیری از شاخه‌های مختلف آموزشی، نمی‌تواند توسعه همه جانبه داشته باشد. در حال حاضر فارغ‌التحصیلان این گرایش در درجه اول جذب آموزش و پرورش می‌شوند. تعدادی نیز در سازمان‌های دولتی از جمله سازمان‌های مدیریت و برنامه‌ریزی و برنامه‌بودجه فعالیت می‌کنند. گفتنی است که فارغ‌التحصیلان مدیریت و برنامه‌ریزی آموزشی مجوز تأسیس آموزش‌شده‌های درسی را دارند و در صورت داشتن سرمایه لازم، می‌توانند در این زمینه فعالیت کنند.

دروس تخصصی گرایش مدیریت و برنامه‌ریزی آموزشی :

اصول مدیریت آموزشی ، روانشناسی اجتماعی در تعلیم و تربیت ، سازمان و قوانین آموزش و پرورش ایران، اصول برنامه‌ریزی آموزشی، مبانی امور مالی و تنظیم بودجه در آموزش و پرورش، اصول برنامه‌ریزی درسی، کاربرد مقدمات کامپیوتر در مدیریت آموزشی، اصول حسابداری، روابط انسانی در سازمان‌های آموزشی، نظارت و راهنمایی‌های عملیاتی، راهنمایی تحصیلی و شغلی، مسائل نوجوانان و جوانان، آموزش بزرگسالان، برنامه‌ریزی آموزش ضمن خدمت، مدیریت اسلامی، پروژه تحقیقاتی (سمینار)، کار عملی مدیریت در آموزشگاه، کار عملی در سازمان‌ها، متون زبان خارجه (در برنامه‌ریزی آموزش درسی)، متون زبان خارجه در مدیریت آموزشی.

گرایش آموزش و پرورش پیش‌دبستانی و دبستانی:

آموزشی که از زمان تولد آغاز و تا شروع اولین کار رسمی دبستان در پایان ششمین سال زندگی کودک ادامه می‌یابد، بسیار مهم است. زیرا کودکان در چنین سال‌هایی، مراحل مهم و حساس زندگی خود را از نظیر شخصیتی، اجتماعی و آموزشی پشت سر می‌گذرانند، و در واقع ۶ سال اولیه زندگی از لحاظ رشد هوش و شکل‌گیری شخصیت دورانی سرنوشت‌ساز است. از سوی دیگر آموزش و پرورش دبستانی مهم‌ترین حلقه از حلقه‌های نظام آموزش و پرورش کشور است و کودکان در این دوره در مراحل بسیار مهم رشد جسمانی، عاطفی، ذهنی به سر می‌برند، از همین‌رو توجه به این دوره از آموزش و پرورش باید از اولویت خاصی برخوردار باشد. هدف گرایش آموزش و پرورش پیش‌دبستانی و دبستانی تربیت متخصصانی است که بتوانند قوای جسمی، عاطفی، روانی، اجتماعی و اخلاقی کودکان پیش‌دبستانی و دبستانی را پرورش دهند.

توانایی‌های لازم :

تعلیم و تربیت بیش از آنکه علم باشد، فن و هنر است و یک معلم یا مربی باید به یاری فن و هنر خویش مراحل یادگیری را هدایت کند. به همین دلیل دانشجوی این گرایش باید فردی خلاق بوده و از اطلاعات عمومی نسبتاً گسترده و فن بیان خوبی برخوردار باشد و در نهایت از کار با کودکان لذت ببرد.

موقعیت شغلی در ایران :

فارغ‌التحصیل این گرایش علاوه بر کار در آموزش و پرورش و مهد کودک‌ها و آمادگی‌ها در صورت داشتن سرمایه لازم می‌تواند مجوز تأسیس مهد کودک و آمادگی را بگیرد و در این زمینه به طور خصوصی فعالیت کند. همچنین می‌تواند در مراکز مرتبط با کودکان مانند کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان یا سازمان بهزیستی به عنوان کارشناس حضور داشته باشد.

دروس تخصصی گرایش آموزش و پرورش دبستانی و پیش‌دبستانی:

آموزش و پرورش پیش‌دبستانی و دبستانی، بهداشت و تغذیه مادر و کودک، اصول بهداشت و کمک‌های اولیه، تفاوت‌های فردی کودکان، روانشناسی بازی، مدیریت مراکز پیش‌دبستانی و دبستانی، آشنایی با مفاهیم و روش تدریس ریاضیات، آموزش هنر، تهیه و کاربرد وسایل آموزشی، کاردستی و مهارت‌های فنی، مشاهده (کارورزی) زبان‌آموزی، قصه‌گویی و نمایش خلاق، کار و آشنایی با طبیعت و زندگی اجتماعی، حرکت ورزشی و سرودهای خاص کودکان، مشاوره کودک، روانشناسی آموزش خواندن، ادبیات کودکان،

آشنایی با فعالیت های تربیتی - اجتماعی، روش تدریس علوم تجربی و اجتماعی، تربیت بدنی (ورزش و بازی های دبستانی)، کارورزی دبستان.

گرایش آموزش و پرورش کودکان استثنایی:

کودکان و دانش آموزان استثنایی به پنج گروه عقب مانده ذهنی و معلول جسمی، ناشنوا و نیمه شنوا، نابینا و نیمه بینا، ناسازگار و تیزهوش تقسیم می شوند و در هر گروه شرایط خاصی برای تعلیم و تربیت آنها وجود دارد. هدف از آموزش و پرورش کودکان استثنایی فراهم آوردن فرصت های مناسب و امکانات آموزشی ویژه برای این دسته از کودکان است. در این گرایش به کودکان دارای مشکلات ذهنی و جسمی بیشتر پرداخته می شود و متخصصان کودکان استثنایی تلاش می کنند تا با توجه به ویژگی های عقلانی و جسمانی آنان، توانایی های ذهنی و جسمی آنها را به حداکثر برسانند.

توانایی های لازم:

دانشجوی این رشته باید صبر و حوصله بسیار داشته و عشق و علاقه وافری به تعلیم و تربیت کودکان استثنایی داشته باشد. در این رشته خلاقیت و تسلط بر فنون و روش های آموزش، حرف اول را می زند.

موقعیت شغلی در ایران:

فارغ التحصیلان این رشته می توانند به عنوان دبیر یا مربی در مدارس دانش آموزان استثنایی (عقب مانده ذهنی) و مراکز نگهداری کودکان عقب مانده ذهنی فعالیت کنند همچنین می توانند کارشناس گزینش و تشخیص کودکان عقب مانده ذهنی در مؤسسات گوناگون از قبیل وزارت آموزش و پرورش و سازمان بهزیستی کشور شوند.

دروس تخصصی گرایش آموزش و پرورش کودکان استثنایی:

فیزیولوژی، روانشناسی عقب ماندگی های ذهنی، آموزش و پرورش عقب ماندگان ذهنی، اختلالات رفتاری - عاطفی، اختلالات گویایی، اختلالات یادگیری، گفتاردرمانی، روش های تغییر رفتار، آزمون های تشخیص عقب ماندگی های ذهنی، بهداشت و کمک های اولیه، روش های مشاوره و مصاحبه، بازی و حرکت درمانی، تهیه مواد و وسایل آموزشی و کمک آموزشی، روش تدریس علوم تجربی و اجتماعی، روش تدریس ریاضی، روش تدریس زبان فارسی، کارورزی در روش های تدریس، روش های بازپروری حسی - حرکتی، روش های بازپروری حرفه ای، روش های بازپروری اجتماعی، کارورزی در روش های بازپروری.

دروس مشترک در گرایش‌های مختلف علوم تربیتی

تاریخ آموزش و پرورش در اسلام و ایران، فلسفه آموزش و پرورش، اصول و مبانی آموزش و پرورش، آموزش و پرورش تطبیقی، آموزش و پرورش ابتدایی راهنمایی و متوسطه، اخلاق اسلامی، روش‌ها و فنون تدریس، روانشناسی عمومی، روانشناسی تربیتی، روانشناسی رشد کودکی و نوجوانی، جامعه‌شناسی عمومی، جامعه‌شناسی آموزش و پرورش، اقتصاد آموزش و پرورش، مقدمات مدیریت آموزشی، مقدمات برنامه‌ریزی آموزشی و درسی، آموزش و پرورش کودکان استثنائی، مقدمات مشاوره و راهنمایی، مقدمات تکنولوژی آموزشی، آشنایی با کتابخانه و اصول کتابداری، روش‌های آماری در علوم تربیتی، سنجش و اندازه‌گیری در علوم تربیتی، مقدمات روش تحقیق در علوم تربیتی.

اهداف تحقیق

از جمله اهدافی که در این تحقیق بدان میتوان اشاره کرد به شرح زیر است:

هدف کلی

۱- شناخت کلی از، دیدگاه دانشجویان رشته ی مدیریت و برنامه ریزی نسبت به رشته ی تحصیلی شان

اهداف جزئی

۲- دست یابی به علل وریشه های به وجود آورنده ی وضعیت کنونی

۳- ارزیابی از عمل کرد دانشجویان

۴- برداشتن گامی موثر در جهت انجام تحقیقات آتی

روش تحقیق

این تحقیق که بیشتر جنبه میدانی دارد به صورت پیمایشی - توصیفی صورت گرفته است. آمار و اطلاعات لازم برای این پژوهش از طریق توزیع پرسش نامه بدست آمده و همچنین از مصاحبه ی مستقیم با افراد بی نصیب نمانده است. البته جهت تبیین و توصیف بعضی از مسائل خاص و وضوح بیشتر بعضی از مفاهیم و شناخت کافی از این رشته و بررسی جنبه های گوناگون آن که به عنوان زیر بنا و چهارچوبه کلی تحقیق در نظر گرفته شده اند، از مطالعات کتاب خانه ای بهره مندی به عمل آمده است. در این تحقیق سعی بر آن گشته تا نظرات دانشجویان را تا حد ممکن به صورت مستقیم انعکاس دهیم.

جامعه

تمامی دانشجویان رشته مدیریت و برنامه ریزی آموزشی دانشگاه تبریز که در قالب ۳ گروه پسر و ۲ گروه دختر مشغول به تحصیل می باشند. تعداد افراد این مجموعه ۱۵۰ نفر است.

نمونه

۳۰ نفر از دانشجویان دختر و ۳۰ نفر از دانشجویان پسر

روش نمونه گیری

۱۲ پرسش نامه در هر یک از گروه های تحصیلی توزیع می شود که هر یک از این ۱۲ نفر به صورت تصادفی و از روی لیست اسامی دانشجویان هر کلاس انتخاب می شوند. در صورت عدم حضور تمامی دانشجویان در کلاس درس از نمونه های در دست رس پرسش به عمل می آید.

سوالت مطرح شده در پرسش نامه:

- ۱- آیا با آگاهی قبلی این رشته را انتخاب کرده اید؟
- ۲- شناخت فعلی شما از این رشته تا چه اندازه است؟
- ۳- دیدگاه شما در مورد واحد های انتخابی تدریسی و محتوای کتب این رشته چگونه است؟
- ۴- تا چه میزان از استید خود راضی هستید؟
- ۵- وضعیت کلی کلاستان را چگونه ارزیابی می کنید؟
- ۶- تاثیر کلی فضای دانشگاه بر روحیه ی تحصیلی شما چگونه است؟
- ۷- تفاوت میان موقعیت موجود و وضیت مطلوب چه اندازه است؟ (این سوال صورت منفی دارد)
- ۸- شما چه دیدگاهی نسبت به جایگاه این رشته در بین سایر رشته های تحصیلی علوم انسانی دارید؟

آمار و ارقام به دست آمده از پرسش نامه ها

آمار دانشجویان نظر خواهی شده		
۷ نفر ترم یک	۱۶ نفر ترم ۵	۳۷ نفر ترم ۳
۲۲ نفر دختر	۳۸ نفر پسر	
۴۰ نفر بومی	۲۰ نفر غیر بومی	
۳۰ نفر روزانه	۳۰ نفر شبانه	

	۴۵ نفر غیر شاغل	۱۵ نفر شاغل
	۳۷ نفر بدون آگاهی قبلی	۲۳ نفر با آگاهی قبلی

سوال ۲	عالی	خوب	متوسط	ضعیف
سوال ۳	۵	۲۹	۲۱	۹
سوال ۴	۴	۲۹	۲۴	۳
سوال ۵	۲	۱۲	۲۸	۱۵
سوال ۶	۱	۱۷	۲۵	۱۸
سوال ۷	۲	۱۰	۱۸	۲۹
سوال ۸	۰	۸	۲۷	۲۲
سوال ۹	۵	۳۱	۱۴	۷

تجزیه و تحلیل

سوال ۱

همانطور که مشاهده می شود از گروه ۶۰ نفری نمونه ۳۸٪ از دانشجویان با آگاهی قبلی و ۶۲٪ از آنان بدون شناخت قبلی این رشته دانشگاهی را در مرحله انتخاب رشته کنکور انتخاب نموده اند.

هنگامی که از چند تن از دانشجویان پسر در این مورد سوال شد، عده بسیاری از آنان دلایل بی میلی و بی رقبتی نسبت به این رشته را همین عامل ذکر کردند. آقای فرزاد کریم نژاد دانشجوی ترم ۳ این رشته در این باره می گوید: «من شخصاً به نوبه خود به رشته روان شناسی علاقه مند بودم اما به دلیل عدم اطلاع رسانی صحیح در مورد چگونگی انتخاب رشته تحصیلی در دفترچه شماره ۲ کنکور سراسری، ناخواسته وارد این رشته آموزشی شدم.»

اطلاعات به دست آمده از پرسش نامه ها حاکی این حقیقت است که دختران در مقایسه با پسران با شناخت و آگاهی قبلی بیشتری وارد این رشته شده اند و شاید به همین دلیل بتوان گفت، تلاش و کوشش آنها در زمینه مطالعات درسی بیشتر از پسران است.

سوال ۲

۸٪ از دانشجویان شناخت کاملی از این رشته دارند که شاید بتوان گفت این هشت درصد همان عده معدود شاگردان ممتاز می باشند، که مطمئناً با آگاهی قبلی وارد این رشته شده اند.

۴۳٪ از دانشجویان شناخت نسبتاً خوبی از این رشته به دست آورده اند، و با چشم انداز تحصیلی این رشته آشنا می باشند، این گروه تمایل زیادی برای ورود به کارشناسی ارشد جهت ادامه تحصیل دارند.

۴۰٪ از دانشجویان با اینکه به تحصیل خود با ناپاوری ادامه می دهند اما اعلام کرده اند شناخت آنها در مورد جوانب این رشته (که می تواند مسائل مربوط به آینده شغلی، جایگاه آن در اجتماع، روابط آن با سایر رشته های تحصیلی، علوم بنیادی و کاربری این رشته و ... باشد) در حد رضایت است، این گروه اعتقاد دارند شناخت کافی را هنوز به دست نیاورده اند. از آمار بدست آمده از پرسش نامه ها روشن شد که این افراد بدون آگاهی قبلی این رشته را انتخاب کرده اند.

بعضی از دانشجویان ترم اول در این مورد قید کرده بودند: « چرا جلسه توضیح، توجیح و تدبیر این رشته در آغاز سال تحصیلی ۸۶ برای ما برگزار نشد.»

در ادامه باید ذکر کنیم که ۵٪ از دانشجویان شناخت ضعیفی از این رشته دارند.

در پایان باید اشاره کرد که سوال اکثریت به غریب دانشجویان در مورد شناخت این رشته مربوط به آینده شغلی آن در اجتماع بود که باعث آزرده گی خاطر آنان گردیده است. در حدود ۹۵٪ از دانشجویان اعتقاد دارند مهمترین دلیل عمده دلسردی آنان از ادامه تحصیل، مشخص نبودن آینده شغلی آنان است.

سوال ۳

۶٪ از دانشجویان از واحد های تحصیلی و محتوی کتب درسی رضایت کامل دارند و این موارد توانسته نیاز واقعی تحصیلی آنها را ارضا کند.

در حدود ۴۹٪ از دانشجویان دیدگاه خوبی نسبت به موارد یاد شده در این سوال داشتند و آن را عاری از عیب و نقص می دانند. نظر یکی از دانشجویان دختر در این مورد این است که «این رشته، رشته نوپایی است و تا زمانی که محتوای کتب درسی و واحدهای انتخابی این رشته سیر تکاملی خود را طی کند وقت لازم است، این ما هستیم که بایستی با یاری و تلاش تمامی دانشجویان این مرز و بوم در جهت تکامل و بهبود آن بکوشیم».

۴۰٪ از دانشجویان در حین اینکه محتوی کتب درسی و عنوان دروس تحصیلی این رشته را پذیرفته بودند اما نارضایتی هایی نیز در مورد بعضی از دروس مانند: فلسفه، حسابداری و چند مورد از واحدهای غیر ضروری این رشته بیان نموده اند.

در پایان باید بگویم تعدادی محدودی که ۵٪ از اعضاء نمونه را شامل می شدند در مورد این سوال گزینه ضعیف را انتخاب نموده اند.

سوال ۴

این سوال که مورد توجه اکثریت دانشجویان واقع شده است، تمرکز بر روی گزینه های ضعیف و متوسط دارد، دانشجویان در قسمت توضیحات باز پاسخ پرسشنامه ابراز عقیده بسیاری در مورد این سوال آورده اند. ۳٪ گزینه عالی، ۲۰٪ گزینه خوب، ۴۷٪ گزینه متوسط و ۳۰٪ گزینه ضعیف را انتخاب نموده اند. این آمار نشان می دهد که اکثریت دانشجویان از وضعیت اساتید خود راضی نمی باشند. تنها تقدیر و تشکر به عمل آماده از استاد بهرامی است که در این مورد دانشجویان دختر، ایشان را استاد قابل معرفی نموده اند. در ادامه نظر چند تن از دانشجویان را در این مورد می آوریم:

- خواهش می کنم در مورد اساتید تجدید نظر شود.

- قدرت تأمل تدریس یک استاد، برای چند درس، برایم قابل حضم نیست.

- اساتید خوب از تهران بیاورید.

- تمام درس های سه واحدی ما با یک استاد است. چرا؟

- فنون تدریس استادان بسیار متناوب است، دائماً از این شیوه به آن شیوه می روند.

در این تحقیق به عمل آمده مشخص شد که کمیت و کیفیت اساتید بر روحیه تحصیلی دانشجویان بیشترین تاثیر را داشته و بسیاری از دانشجویان، خود از عان کرده اند که دو استادی بودن این رشته تحصیلی در دانشگاه تبریز موجب آزردهی خاطر آنان و عدم رغبت به تحصیل دروس گردیده است. این وضعیت، اراده ی آنها را نسبت به کوشش و تلاش در این زمینه سلب نموده است.

البته باید گفت این مسئله رو به بهبود است.

سوال ۵

به دلایلی که بعداً ذکر خواهد شد آمار به دست آمده وضعیت کلاس ها را وضعیت خوبی نشان نمی دهد. ۱٪ عالی - ۲۸٪ خوب - ۴۲٪ متوسط - ۳۰٪ ضعیف

سوال ۶

یکی دیگر از سوالاتی که بسیار موارد توجه دانشجویان واقع شد و یکی از دغدغه های بزرگ آنان به شمار می رفت همین سوال بود. آنان در واقع با پاسخ به این سوال در دلهایشان را بیان نموده اند.

بزرگترین دغدغه خاطر آنها قضیه اختلاط دانشجویان است که به کرات در پرسش نامه ها بدان اشاره شده است. عده ای کثیری عقیده دارند بزرگترین عامل دل سردی نسبت به تحصیل و عدم حضور موثر در کلاسها خلاء اختلاط دانشجویان است. بد نیست در ادامه به بعضی از مشکلات دانشگاه (که بیشتر باعث آزردهی دانشجویان دختر گردیده است) از زبان خودشان اشاره کنیم:

- فضای کلاس های ما (دختران) بسیار کوچک و محدود است (این درحالی است که اکثر کلاسهای دانشجویان پسر در قسمت بخش مرکزی دانشگاه با کلاسهای بزرگ و پر حجم برگزار می شود)

- رنگ و تنوع کلاسها خوب نیست.

- در این دانشگاه احساس دانشجوی بودن به ما دست نمی دهد و بیشتر شبیه به دبیرستان است.

- تبعیض زیادی بین دختران و پسران قائل می شوند.

- عدم اختلاط روحیه ی تحصیل را از ما سلب کرده است.

- عدم اختلاط نوعی توهین به ما است.

- فضای دانشگاه افتضاح است.

- در مورد فضای دانشگاه چیزی نگوییم بهتر است.

- قضیه اختلاط قضیه ساده ای نیست که بتوان به سادگی از آن گذشت.

آقای مهدی قادری دانشجوی ترم ۳ این رشته در این زمینه می گوید: « احساس تاسف دارم برا ی دانشجویانی که نسبت به قضیه اختلاط رضایت ندارند»

۳٪ از دانشجویان فضای دانشگاه را مثبت اعلام کرده اند.

۱۶٪ نسبت به این فضا بی تفاوتند.

۳۰٪ فضای دانشگاه برایشان رضایت بخش نیست.

۵۱٪ از دانشجویان محیط و فضای دانشگاهی را محیطی اسف بار تلقی کرده اند.

سوال ۷

سوال هفت که سوالی جامع و کاملی به نظر می رسد به دنبال شکاف ایجاد شده در وضعیت تحصیلی و علمی این دانشگاه است (اگر کمی منطقی فکر کنیم نمونه انتخاب شده برای این تحقیق می تواند نمونه بارزی برای مجموع کل دانشجویان این دانشگاه نیز باشد). تفاوت میان وضعیت معیار و وضعیت موجود می تواند به عنوان یک سوال و یا یک طرح مسئله بیان شود و تجزیه و تحلیل های زیادی در این زمینه صورت گیرد. آمار به دست آمده از این پژوهش می تواند تا حدودی دید ما را نسبت به این قضیه روشن کند.

۴۵٪ معتقدند تفاوت میان وضعیت موجود و مطلوب بسیار زیاد است.

۴۵٪ نیز اعتقاد دارند فاصله ی موقعیت موجود و وضعیت مطلوب جالب نیست.

۱۰٪ تفاوت چندانی بین این دو وضعیت قائل نیستند.

و هیچ یک از دانشجویان به مطابقت این دو وضعیت اشاره نکرده اند.

این آمار نشان دهنده آن است که فعالیت دانشجویان و مسئولان دانشگاه در جهت تحقق اهداف دانشگاهی کافی نبوده و نیست و تا مادامی که این گونه پیش روی نماییم جایگاهی در سطوح علمی و دانشگاهی نخواهیم داشت. نزدیک کردن این دو موقعیت به هم، همکاری و همیاری بیشتر مسئولان دانشگاهی را می طلبد که این نظر اکثریت آراء دانشجویان است.

سوال ۸

سوال هشت به نوعی نظر شخصی دانشجویان را مورد می سنجد. طبق آنچه انتظار می رفت بیشتر دانشجویانی که بدون آگاهی قبلی از این رشته، آن را انتخاب نموده بودند موقعیت این رشته را در بین سایر رشته های علوم انسانی پایین می دانستند البته باید بگوییم که این دانشجویان اسم و رسم عنوان رشته ها را در نظر داشتند و بر اساس معیاری های سطحی گزینه های متوسط و ضعیف را انتخاب نموده اند. رابطه جالبی که از داده های آماری به دست آمده، بیان گر آن است که بین گزینه های سوال دو و این سوال تعامل جالبی مشاهده می شود. که می توان این گونه استنباط کرد: «اگر ما بتوانیم شناخت کاملی از این رشته در بین دانشجویان ایجاد نماییم آنگاه مشاهده خواهیم کرد دانشجویان دیگر به این رشته با دیدی منفی و سطح پایین نمی نگرند».

متأسفانه انجمن علمی این رشته فعالیت کافی جهت برگزاری جلسات پرسش و پاسخ، همایش ها، انتشار فصل نامه و ... را ندارد که معزل بزرگی برای دانشجویان این رشته به حساب می آید. آمار بدست آمده از این سوال به قرار زیر است:

۹٪ عالی - ۵۶٪ خوب - ۲۴٪ متوسط - ۱۱٪ ضعیف

همان طور که ملاحظه می شود اکثر دانشجویان برای رشته تحصیلی خود ارزش قائل هستند. و می توان عقیده وعلاقه ی آنها را با توضیح و تبیین بیشتر تشدید کرد.

نتیجه گیری

تحقیق صورت گرفته با آنکه در نوع خود با جامعه آماری کوچک، از تحقیقات میدانی سطح پایین به حساب می آید، اما به نوبه خود توانسته روشن گر بسیاری از حقایق مطرح شده در ماورای مساله آن باشد. با انجام این تحقیق سندیتی از دیدگاه و نظر دانشجویان نسبت به رشته تحصیلیشان به دست آمد که می تواند در حل برخی از مشکلات آنان راه گشا باشد.

پژوهش صورت گرفته بیان گر این است که، با آنکه دانشجویان از ماهیت و موجودیت رشته ی تحصیلیشان دید روشنی به دست آورده اند و نسبت به آن چون و چرایی ندارند، اما بعضی از مسائل و مشکلات دانشگاه مانع از فعالیت و کوشش مطلوب آنان در راستای مسائل تحصیلی می گردد. مسائل و مشکلات کمی و کیفی که بر سر راه آنان قرار گرفته است مانع از پویایی و جهد آنان جهت تولید علم و کاراییشان گردیده است. بسیاری از دانشجویان معتقدند که اگر این مشکلات از جلوی مسیرشان برداشته شود بهتر می توانند خودی نشان دهند.

از تعدادی از افراد شاغل که در کنار تحصیل شان به شغلی مشغولند و ۲۵٪ از آمار پرسش نامه را تشکیل می دهند سوال شد که: آیا اشتغال در کنار تحصیل می تواند، عاملی جهت، عدم فعالیت شما در این زمینه باشد. پاسخ اکثر آنان چنین بود: «با اینکه نمی توان این مشکل را نادیده گرفت، اما مشکل اصلی ما در این رابطه تنها این عامل نمی تواند باشد و دیگر مسائل موجود، که عمدتاً مربوط به دانشگاه می باشند در این زمینه نقش بسزایی دارند».

موارد یاد شده بیانگر این حقیقت است که دانشجویان نسبت به خود و رشته تحصیلی شان خرسندند و کاملاً از آن راضی می باشند اما مشکلات عدیده ای بر سر راه مسیرشان وجود دارد، که باعث به وجود آمدن وضعیت کنونی گشته است.

موانع و محدودیت های تحقیق

بزرگ ترین معضل و مشکل بر سر راه این تحقیق مسئله ی زمانی آن است. به دلیل محدودیت زمانی، انجام برخی از مانورهای آماری محقق جهت روشن تر ساختن جوانب تحقیق و هم چنین کشف روابط موجود میان آمار و ارقام میسر نگردید. از جمله دلایل دیگری که می توان آنرا مشکلی بر سر راه تحقیق صورت گرفته به حساب آورد، به شرح زیر می باشند:

- عدم مصاحبه ی مستقیم با نمونه های دختر به دلیل بعضی از ملاحظات و قوانین دانشگاه.
- عدم همکاری موثر بعضی از دانشجویان پسر، بلاخص اعضای انجمن علمی این رشته.
- در دست رس نبودن تمامی نمونه ها، که در بعضی از موارد مجبور به انتخاب نمونه های در دست رس گشتیم.
- کوچک بود جامعه ی آماری

پیشنهادات

پیشنهادات ارائه شده از سوی دانشجویان را برای بهبود وضعیت موجود به شرح زیر است:

- استفاده از اساتید مجرب و متنوع برای تدریس دروس گوناگون
  - افزایش واحدهای عملی و کارورزی
  - برگزاری همایش‌ها و جلسات توجیه و تبیین رشته مورد نظر.
  - فعالیت بیشتر انجمن علمی
  - استفاده از شیوه‌های کارا و مناسب تدریس اساتید با توجه به شرایط و موقعیت علمی و رفتاری دانشجویان
  - استفاده از کتاب‌های به روز جهت منابع تدریس اساتید
  - استفاده از فیلم‌ها، تصاویر و اسلایدها جهت تکمیل امر آموزش
  - برگزاری جلسات بحث و گفتگو بین اساتید و دانشجویان دختر و پسر
  - پیدا کردن شقوق و راه‌های مناسب جهت مراد و رد و بدل عقاید و نظرات علمی بین دانشجویان دختر و پسر جهت رقابت علمی بیشتر
  - افزایش روابط غیر رسمی بین اساتید و دانشجویان
  - بهبود وضعیت کتابخانه‌ها جهت ارائه کتب مربوط به این رشته
  - فراهم سازی بستر کمی و کیفی، جهت انجام تحقیقات دانشجویی از سوی دانشگاه
  - برخورد عاطفی تر مسئولین دانشگاه با دانشجویان (محیط دانشگاه بعضاً شبیه به محوطه نظامی است)
  - ایجاد پایگاه اینترنتی جهت ارائه مقالات و تحقیقات دانشجویان
- می توان با توجه به ارتقای موارد اشاره شده در پیشنهادات ارائه شده در این تحقیق، تا حدود زیادی به نتیجه مطلوب که هدف تمامی رشته‌ها دانشگاهی است نزدیک شد، که باز هم در پایان تذکر خواهیم داد که این مهم به دست نمی آید مگر با تلاش و جدیت دانشجویان و مسئولین دانشگاه.

به امید آن روزها که زمینه ی رشد افکار ما فراهم گردد

منابع و ماخذ:

- 1- احمدوند، محمدعلی. (۱۳۸۰). روان شناسی کودکان استثنایی. تهران : انتشارات دانشگاه پیام نور.
- 2- افروز، غلامعلی. (۱۳۶۲). آموزش و پرورش کودکان استثنایی. تهران : انتشارات دانشگاه تهران.
- 3- افروز، غلامعلی. (۱۳۷۶). کودکان عقب مانده ذهنی. تهران : انتشارات دانشگاه تهران.
- 4- حیدری، خدابخش. (۱۳۷۸). جزوه آشنایی با ویژگی ها و مسائل کودکان استثنایی. اصفهان : تربیت معلم شهید باهنر.
- 5- حیدری، خدابخش. (۱۳۷۹). جزوه شناخت کودک عقب مانده ذهنی. اصفهان : تربیت معلم شهید باهنر.
- 6- داورمنش، عباس. (۱۳۷۶). آموزش و توانبخشی کودکان معلول ذهنی. تهران : انتشارات نهال.
- 7- رابینسون، نانسی ام و رابینسون، هالبرت بی. (۱۳۷۷). کودک عقب مانده ذهنی (ترجمه فرهاد ماهر). مشهد: انتشارات آستان قدس رضوی.

SID

سرویس های
ویژه

سرویس ترجمه
تخصصی

کارگاه های
آموزشی

بلاگ
مرکز اطلاعات علمی

عضویت در
خبرنامه

فیلم های
آموزشی

کارگاه های آموزشی مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی

مباحث پیشرفته یادگیری عمیق؛
شبکه های توجه گرافی
(Graph Attention Networks)

کارگاه آنلاین آموزش استفاده از
وب آوساینس

کارگاه آنلاین مقاله روزمره انگلیسی